

αὐτῷ ἐνθ' ἀν.: Τὸ μωρὸν ἀκόμαν 'κ' ἔρκούδειρεν Τραπ. Τὸ μωρὸν ἔρχίνεσεν καὶ ἀρχούδευ' (ῆρχισε νὰ τετραποδίζῃ) Χαλκ. Συνών. ἀλεπον δε εύω 1, ἀρκον δε εάζω, ἀρκον δε είζω 1. Οὔδ. μετοχ. ἀρκ' δεμένο ούσ., ἀρνίον ἡ ἔριφιον τὸ δόπον μετὰ τὸ ἀπογαλάκτισμα ἐπάχυνε καὶ ἐμεγάλωσε ἀρκετὰ Σκῦρ.

ἀρχούδης ὁ, Πελοπν. (Μεσσ.) ἀρχούδης Εὗβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκούδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ησ.

1) "Ανθρωπος ὄγκωδης Εὗβ. (Στρόπον.): Μαννούλλα μου, νας θηρίους, ἔνας ἀρκούδης, δὲν τοὺν χοράει ἡ πόρτα! "Η καὶ ὡς ἐπών. Κέρκ. Τσακων. 2) "Ονομα ποιμενικοῦ Συνὸς Πελοπν. (Μεσσ.)

ἀρκουδήσιος ἐπίθ. πολλαχ. ἀρκουδήσιον πολλαχ. βόρ. ίδιωμ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκούδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ησιος.

1) 'Ο προερχόμενος ἀπὸ ἀρκτον: Δέρμα ἀρκουδήσιο. Τρίχα ἀρκουδήσια. Συνών. ἀρκον διτικος. 2) 'Ο ἀνήκων, ὁ ἀρμόζων εἰς ἀρκτον: 'Αρκουδήσιο κεφάλι - μοῦτρο. 'Αρκουδήσια περπατησιά.

ἀρκούδι τό, ἀρκούδιν Πόντ. (Κερασ.) ἀρκούδι σύνηθ. ἀρκούδι Εὗβ. (Στρόπον.) ἀρκούδι' βόρ. ίδιωμ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) ὥρκούδι Καππ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκος καὶ τῆς καταλ. -ούδι.

1) 'Ο σκύμνος τῆς ἀρκτον, ἡ μικρὰ ἀρκτος Κεφαλλ. κ.ά.: 'Εφέρανε μιὰ ἀρκούδα μὲ τ' ἀρκούδι τοη Κεφαλλ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀρκον δάκι 1. β) "Αρκτος (ἄνευ σημ. ὑποκορισμοῦ) σύνηθ. καὶ Πόντ. (Σάντ. Τραπ.): Σὰν ἀρκούδι ἔγινε ὁ δεῖνα (ἐμεγάλωσε πολὺ) πολλαχ. || Φρ. 'Ο δεῖνα εἶναι ἀρκούδι ἡ σωστὸ ἀρκούδι (εὐτραφῆς) πολλαχ. 'Αρκούδι σκυλλί (μεγάλο καὶ ἄγριο) Στρόπον. 'Αρκούδι ποντάμι (μέγα) αὐτόθ. || Παροιμ. Νησικὸ ἀρκούδι δὲ χορεύει (ὅ πενόμενος ἡ ὁ νῆστις εἶναι ἀθυμος) σύνηθ. 'Σ γειτονικά σ' χορεύει' ἀρκούδι; καρτέο' του κι 'ς τὴν πόρτα σ' (ἐπὶ νόσου ἐπιδημικῆς) Εὗβ. (Άγια Ανν.) || 'Άσμι.

Δώδεκ' ἀρκούδια σκότωσα καὶ δεκαεννεά λριοντάργια καὶ τώρα δικασμοίρος δι Χάρως θὰ μὲ πάρη Ρόδ.

Μὰ μάννα, μὰ κακόμαννα, τοὺν γιό της καταρειοῦνταν, πιδί μ', τ' ἀρκούδια νὰ σὶ φάν κι τὰ κακὰ λιουντάρια Μακεδ. (Σιάτ.)

Πάνει -ν- τὰ λάφια ζουνταρά, τ' ἀρκούδια 'λυσουμένα, φέρνει κ' ἔνα λαμπόπουλλον μικρὸ διαβουλιμένου Μακεδ. (Σίτοβ.) γ) 'Ο πληθ. ἀρκούδια ἐπιφρηματ., τετραποδιστὶ Βιθυν.: Τὸ παιδὶ ἀρκούδια πορπατεῖ. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀρκον δε εντά. 2) Τὸ ἔντομον γρύλλος Κεφαλλ.: Φρ. 'Εβγῆκε τὸ ἀρκούδι (ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἔαρος, ἐπειδὴ τὸ ἔντομον τοῦτο ἐμφανίζεται κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοίξεως). Συνών. ἀρκον δε εάκι 2. 3) Μεγάλη δοκὸς ὑποβαστάζουσα τὸ πάτωμα τοῦ δευτέρου δρόφου τοῦ ἀνεμομύλου, ἐπὶ τοῦ δόποιον εἶναι τοποθετημένη ἡ μυλόπετρα Λῆμν. 'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. 'Αρκούδι 'Ηπ. Κεφαλλ. 'Αρκούδια Στερελλ. (Αίτωλ.) 'Αρκούδ' Εὗβ. (Στρόπον.)

ἀρκουδία ἡ, Πόντ. (Άμισ. Οἰν.) ἀρκουδιὰ Κρήτ. —ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,460.

Τὸ μεσν. ούσ. ἀρκον δια. Πβ. Σχολ. 'Οπλ. 'Αλ. 312,20 (ἔκδ. Didot) «ἀρκτοις, ἀρκούδοις, ἀρκουδίαις» καὶ Θησ. γάμι. παρὰ Δουκ. «μόνον δερμάτι ἀρκουδίαις είχεν ἐπινωφόρι».

1) "Αρκτος Πόντ. (Άμισ. Οἰν.) —ΝΠολίτ. ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. Πόσα βατοουνόμπονρα 'ς τῆς ἀρκουδιᾶς τὸν κόλο; (ματαπονεῖ ὁ ζητῶν νὰ ὑπολογίσῃ δι' δόποσων βάτων διηλθεν ἡ ἀρκτος. 'Επὶ αἰσχροκερδοῦς καὶ βδελυροῦ) ΝΠολίτ. ἐνθ' ἀν. Συνών. ίδ. ἐν λ. ἀρκούδα 1. 2) Κοίτη, φωλεὸς τῆς ἀρκτον Κρήτ. Συνών. ἀρκον δοσπηλαῖα, ἀρκον δε δότρυπα.

ἀρκουδιὰ ἡ, Λεξ. Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκούδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

Διαγωγὴ βάναυσος καὶ σκαιά. Συνών. γαξδονριά, γονρουνηά.

ἀρκουδιάζω Θράκ. ἀρκουδιάζω Πόντ. (Άμισ.) ἀρκ' διάζου Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκούδα ἡ ἀρκούδι.

Βαδῖζω ἐπὶ τῶν τεσσάρων, ἐπὶ νηπίου ἐνθ' ἀν.: "Οταν ἀρκουδιάζεις" μεγάλο παιδί, μουσαφίρης ἔρχεται (πρόληψις) Θράκ. || Παροιμ. Τί κάμ' ν, κόρακα, τὰ πιδιά σ'; — Πέρ' σι πιρπατούσαν, φέτους ἀρκ' διάζεις (ἐπὶ τοῦ βαίνοντος ἐπὶ τὰ χείρω) Σισάν. Συνών. ἀλεπον δε εύω 1, ἀρκον δε εύω, ἀρκον δε είζω 1.

ἀρκουδιάρικος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀρκ' διάρ'κους Σάμι.

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκον διάρις καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάρις.

'Ο ύπὸ τοῦ ἀρκον διάρις προκαλούμενος χορὸς τῆς ἀρκτον: 'Αρκ' διάρ'κους χονρός.

ἀρκουδιάρις δ, σύνηθ. ἀρκουδιάρις Χίος (Καρδάμ.) ἀρκουδιάρος βόρ. ίδιωμ. ἀρκουδιάρις Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ ούσ. ἀρκούδα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάρις. Εἰς τὸ ἀρκον διάρις ἔγινεν ἀποβολὴ τοῦ ρ κατ' ἀνομ.

'Ο ἔχων βιοποριστικὸν ἔργον νὰ περιάγῃ ἀρκτον τιθασὴν πρὸς κοινὴν θέαν καὶ χρηματισμόν, μεταφ. δὲ ἐπὶ βαναύσου καὶ χυδαίου ἡ γυμνητεύοντος ἀλήτου ἐνθ' ἀν.: Παροιμ. 'Αρκουδιάραιοι 'ς τὴ γειτονικά σου; περίμενέ τους καὶ 'ς τὴν πόρτα σου (ἐπὶ κακοῦ πλησιάζοντος) Πελοπν. (Άργ.) Συνών. ἀρκον δᾶς 1. 'Η λ. καὶ ὡς ἐπών. Λυκ. (Λιβύσσ.)

ἀρκουδιάζω κοιν. καὶ Καππ. (Σίλατ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ.) ἀρκουδιάζου 'Ηπ. (Ζαγόρ.) ἀρκ' διάζου βόρ. ίδιωμ. ἀρκ' διάζου Θράκ. (Σουφλ.) κ.ά. ἀρκουδίν-νου Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀρκουδίζεις Χίος (Καρδάμ.) ἀρκουδιάζω Ρόδ. ἀρκουδῶ Καππ. (Σινασσ.) Κύπρ. Μεγίστ. κ.ά. ἀρκουδῶ Καππ. (Φερτ.) ἀρκουδοῦ Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀρκουδῶ Κύπρ. ἀρκουδῶ Καππ. (Άραβάν.) ὥρκουδῶ Σύμ. Μέσ. ἀρκ' δειέμι Θράκ. (Άδριανούπ.) Μακεδ. (Κοζ.) Προστ. ἀρκουδᾶ Μακεδ. (Γκιουβ.)

Τὸ μεσν. ἀρκον διάζω.

1) Βαδῖζω ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν τετραποδιστὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἀρκτον, ἐπὶ νηπίου κοιν. καὶ Καππ. (Άραβάν. Σίλατ. Σινασσ. Φερτ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ.): 'Αρκουδίζει τὸ μωρὸ - τὸ παιδὶ κοιν. Τὸ μωρόν μον 'πον τοὺς ἔξι μῆνες ἀρκίνησεν ν' ἀρκουδᾶ Κύπρ. 'Ηρδετ' ἀρκουδῶντα αὐτόθ. Προχωρᾶμε ἀρκουδῶντας μὲ τὰ τέσσερα σὰν τὰ ζὰ ΣΜυριβήλ. Ζωὴ ἐν τάφ. 74. || Φρ. Μήν ἀρκουδίζης καὶ θὰ μᾶς ἔρτ' να μουσαφίρ' δεις (θὰ μᾶς ἔλθουν ξένοι. 'Υπάρχει πρόληψις δτι, δταν ἀρκουδίσῃ τὸ μεγάλο παιδὶ δυνάμενον ἡδη νὰ βαδίζῃ δρθῶς, θὰ ἔλθῃ ξένος πρὸς φιλοξενίαν) Προπ. (Άρτάκ. Πάνορμ.) || Παροιμ. 'Επέρ' σι περπατούσαμε κ' ἐφέτος ἀρκουδοῦμε (ἐπὶ μεταβολῆς τῆς καταστάσεως ἐπὶ τὰ χείρω) Μεγίστ. Πέρ' σι πιρπατούσαμε, φέτους ἀρκ' δειούμασι (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Άδριανούπ.

